

Ordezkaritza sindikalaren %50
baino gutxiagorekin sinatutako
Enplegu Planak mutuei botere
handiagoa ematen die bajetan

*2025-2028 Enplegu Planaren
ELAren balorazioa*

2025eko martxoa

www.ela.eus

ELA
EUSKAL SINDIKATUA

Aurkibidea

1. 2025-2028 Enplegu Planaren balorazioa.....	4
1.1. Osasunaren pribatizazioan aurrera egiten da, mutualitateei baja traumatologikoak tratatzeko bidea irekiz.....	4
1.2. Siniestralitateari aurre egitea ez da lehentasuna.....	5
1.3. Enplegu Plan antidemokratikoa da, ordezkaritza sindikalaren %50 baino gutxiagorekin sinatutakoa.....	6
1.4. Parlamentuaren kontroletik kanpo dago.....	6
1.5. Nafarroako Gobernuak ez du inolako konpromisorik hartzen nahiz eta Nafarroako enplegatzaileak handiena izan.....	6
1.6. Enpleguaren benetako arazoei ez zaie aurre egiten.....	7
1.7. Patronalak beto eskubidea du elkarrizketa sozialean.....	7
1.8. Enplegu Planaren lehentasunak patronalak ezartzen ditu.....	7
1.9. Elkarrizketa soziala AHTren alde.....	8
2. Elkarrizketa soziala politika publikoen pribatizazioan oinarritzen da.....	9
3. Gobernuaren politika antisozialak legitimatzen dira.....	9
4. Nafarrorako gutxieneko soldata ezartzeko aukera ez da aipatu ere egiten.....	10
5. Elkarrizketa sozialaren iragan iluna.....	10
5.1. Balio ez duten enplegu planak egiten jarraitzen dute 2.000 milioi baino gehiago gastatu ondoren.....	10
5.2. Elkarrizketa sozialak ez ditu konpontzen langile klasearen arazoak.....	11
6. Ondorioak.....	11

Aurten 10 urte beteko dira UPN Nafarroako Gobernutik atera zenetik. Zoritxarrez, langile klasearen politika eta praktika klientelar askok indarrean jarraitzen dute. Duela gutxi 2025-2028 Enplegu Plan berria sinatu da, non UGTk, CCOOk eta CENek 552 milioi euro banatuko dituzten, 2021-2024 Planean banatu ziren 700 milioi euroei gehituta. Gizarte elkarrizketa, funtsean, finantzaketa publikoa desmobilizazioaren truke jasotzean datza. . Gainera, garatzen diren politikak ez dira batere eraginkorrak langile klasearen arazoei aurre egiteko, hala nola prekarietateari, ezbehar tasari, genero arrakalari edo Nafarroako Gobernuak diru publikoarekin sostengatutako sektoreetan duen erantzukizuna bere gain hartzeko.

Txosten honetan 2025-2028 Enplegu Plana aztertuko da, Nafarroako elkarrizketa sozialaren historiari errepasoa eginez eta ELArentzat garrantzitsuak diren alderdiak baloratzuz.

1. 2025-2028 Enplegu Planaren balorazioa

1.1. Osasunaren pribatizazioan aurrera egiten da, mutualitateei baja traumatologikoak tratatzeko bidea irekiz

Nafarroako Gobernuak CEN patronalarekin eta UGT eta CCOO sindikatuarekin adostutako 2025-2028 Enplegu Planaren seigarren kapituluak hainbat neurri jasotzen ditu, "*laneko hutsegiteak ehuneko 2 puntu murrizteko*".

Horien artean planteatzen da "*mutualitateen parte hartzea ezartzea eta definitzea, traumatologia bajak langilearen baimenarekin tratatzeko, 2024/07/31n lortutako esparru akordioan adostutakoaren arabera*". Akordio horren bidez erabaki zen "lankidetza hitzarmenak egitea autonomia erkidego bakoitzeko osasun-kontseilaritzen, Gizarte Segurantzarekin elkarlanean diharduten mutuen eta Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren (GSIN) artean.

Neurri hori CEOE eta CEPYME patronalek eta UGT eta CCOO sindikatuak sinatutako 2023ko maiatzaren 31ko Enplegurako eta Negoziazio Kolektiborako V. Akordiotik heldu da. Akordio horretan, gai horretan eskumenak dituzten administrazioei eskatzen zitzaizen "mutuekin hitzarmenak egiteko, traumatologia jatorriko kontingentzia arruntengatik aldi baterako ezintasun prozesuetan proba diagnostikoak eta tratamendu terapeutikoak eta errehabilitatzaileak egiteko".

ELAk uko egin zion akordio horri, eta mutualitateetako langileak eta baliabideak Osakidetzan eta Osasunbidean sartzeko proposatu zien Osasun Departamentuei, itxaron zerrendak murrizteko, eta ohartarazi zien hitzarmen horiei ateak irekiz gero, mobilizazioak eta grebak bultzatuz erantzungo zuela.

Illo horretan, gogoratu behar da 2023ko irailean Nafarroako Parlamentuak ebazpen bat onartu zuela Gobernuari akordio hori atzera botatzeko eskatuz. Hala ere, urtebete pasatxoan, PSNk, Geroa Baik eta Contigo Zurekin taldeak atzera bota eta Enplegu Planaren bidez bultzatu dute.

Azken batean, neurri hori beste urrats bat da azken hogeita hamar urteotan eman den osasunaren eta gizarte babesaren sistema publikoaren ezkutuko pribatizazioan. Izan ere, enpresa eliteek elikatutako absentismoari buruzko diskurtso faltsu bat aitzakiatzat hartuta, eta ezbehar tasaren hazkundera geldiarazteko guztiz eraginkorra ez den elkarriketa sozialaren esparruan, patronalen mutualitateei are botere handiagoa eman nahi zaie gaixotasun arruntagatiko baja prozesuetan.

Neurriak, gainera, egungo sistemaren dualtasunean sakontzen du. Mutualitate sistema bat, pribatizatua eta patronalak kontrolatua langileentzat, eta beste sistema publiko bat, deskapitalizatua, eta gero eta baliabide gutxiagorekin lan egiten ez duten biztanleentzat (adingabeak, pentsiodunak...).

Bestalde, NOPLOren 2022-2023 aldi baterako ezintasunaren txostenaren arabera, "kontsumitutako baja egunen ehunekorik handiena gaixotasun muskulu eskeletikoengatiko baja prozesuengatik da (% 33,4)". Era berean, iturri horrek dio prozesu horiek "lan baldintzekin oso lotuta egon daitezkeela".

Hau da, estatistika ofizialek onartzen dute mutualitateek sistematikoki ezkututzen dutela lanbide gaixotasunen lan jatorria, eta patologia horien arreta Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzura bideratzen dutela, eta horrek gailaratu ekonomikoa eta asistentzia kargaren igoera dakarrela.

1.2. Siniestralitateari aurre egitea ez da lehentasuna

Enplegu Planaren siniestralitateari buruzko atalak 4,7 milioi euroko aurrekontua du (guztizkoaren % 0,8), eta 4,7 milioi horietatik 3,2 milioi baino gehiago prebentzioko lurralde ordezkariaren figura kontsolidatzeko, edo sindikatu laneko arriskuen prebentzioaren arloko ekintzengatik dirulaguntzak emateko dira.

Uxue Barcos buru zuen Gobernuak Lurralde Ordezkariaren figura berreskuratu zuen, eta ELAK aurrez aurre gaitzetsi zuen erabaki hori. Figura hori Sanzen eta Barcinaren garaian egon zen, baina ez zen eraginkorra izan, eta UGTk eta CCOOk hauteskunde sindikalak antolatzeke erabiltzen zuten, beste sindikatu batzuek sartzeko arazoak zituzten enpresetan. 2025-2028 Enplegu Planak figura hori kontsolidatu nahi du 1,6 milioi euro baino gehiago bideratuz.

ELAren ustez, onartezina da siniestralitate tasa inoizko mailarik handienez dagoenean eta astero lan istripuz langileak hiltzen ari direnean, Gobernuak enpresen aurkako neurri hertsatzaileak hartzeari uko egitea eta azken hamarkadan laneko ezbeharrek murrizteko guztiz eraginkorra ez den figura klientelarra sendotzearen alde egitea.

ELAK uste du administrazioak baliabide gehiago bideratu behar dituela zuzeneko kontrataziora, prebentzioko giza baliabideak eta baliabide materialak areagotzeko. Lotsagabekeria da hain gai garrantzitsuan (Nafarroan pertsona bat hiltzen da bi astean behin lan istripuz) Nafarroako Gobernuaren proposamena ordezkaria kontsolidatzea izatea, batere eraginkorra ez dela jakinda.

Gainera, salagarria da Enplegu Planak siniestralitatearen azterketa langileen eta enpresen arteko erantzunkidetasunez egitea, arazoa prebentzio araudia ez errespetatzea denean. Hori "sentsibilizazio eta informazio neurrietarako" partidetan ikusten da, edo "laneko segurtasunaren arloko berrikuntzari sariak" jartzerakoan.

Bien bitartean, Nafarroan pertsona bat hiltzen da lan istripuan bi astean behin, pobrezia arriskuan dagoen biztanleria % 10,8tik % 13,8ra igo da 2015ean eta 2023ra, eta pobrezia larria % 2tik % 7,7ra igo da. Enpresak ixten eta enplegua suntsitzen jarraitzen dute, beren ekoizpena beste leku batzuetara deslokalizatzen dutelako, Nafarroako Gobernuak hori gerta ez dadin politika eraginkorrik egin gabe, eta lan prekarietatea da patronalak lehiakortasuna irabazteko erabiltzen duen aukera nagusia. Era berean, funtsezkoak diren elementuak ez dira jorratzen Enplegu Planean, hala nola fiskalitatea edo aberastasunaren banaketa.

1.3. Enplegu Plan antidemokratikoa da, ordezkaritza sindikalaren %50 baino gutxiagorekin sinatutakoa

Azken urteotan, UGTk eta CCOOk gero eta ordezkaritza txikiagoa dute Nafarroan. 2011n, UGTk eta CCOOk Nafarroako langileen % 54,89 ordezkatzeko zuten, eta 2024ko abenduan, berriz, % 48,78.

Beraz, Enplegu Planak ez du zilegitasun demokratikorik, ez baitu, gutxieneko % 50eko ordezkaritzarik Nafarroan.

1.4. Parlamentuaren kontroletik kanpo dago

Plan honek berekin dakar politika publikoak pribatizatzea, hala nola genero berdintasuna, laneko siniestralitatea... Gainera, Planaren ebaluazioa eta jarraipena Elkarrikeria Sozialerako Kontseiluan egingo da, eta, diru publikoarekin erabat finantzatu arren, Parlamentuaren kontroletik kanpo geratuko da.

1.5 Nafarroako Gobernuak ez du inolako konpromisorik hartzen nahiz eta Nafarroako enplegatzailerik handiena izan

Nafarroako Gobernuak, plan horien guztien sinatzaile ere badenak, sektore pribatuaren behin-behinekotasuna bikoizten duen behin-behinekotasuna ezartzen du, % 51,7koa Osasunbidean, eta gainera enpresa erakunde publiko bihurtu nahi du. Baina Planak horri buruz ere ez du ezer esaten. Horri gehitu behar zaizkio lan gatazka irekiak dituzten Gobernuaren mendeko sektore guztiak, hala nola hezkuntza publikoa, edo baldintza onartezinekin azpikontratatura daudenak, hala nola desgaitasun sektorea edo erresidentziak.

1.6. Enpleguaren benetako arazoei ez zaie aurre egiten

Enplegu Planak ez ditu prekarietatearen, siniestralitatearen, genero arrakalaren edo enplegu publikoko arazoen kausak aztertzen. Nafarroako enpleguaren egoera, hein handi batean, aplikatzen ari diren politikei zor zaie. Eta benetan egoera hori aldatu nahi bada, ezinbestekoa da politikak aldatzea.

Are gehiago, politikak errepikatzen badira, egoera berean jarraituko dugu. Enplegu Planean ez da aipatzen enpresen aldeko desoreka legala, lan-erreformak, enpresen abusuak, prekarietatea enpresek ezartzen dutela edo prebentzio araudia sistematikoki urratzen dela. Kausei ez heldzeak arazoak konpontzea eragozten du.

Gainera, erantzukizun osoa kentzen zaio prekarietatea ezartzen duen patronalari eta Gobernuari, Nafarroako enplegatzaile handiena den neurrian.

Propagandaz haratago, Plana orokortasunez eta termino zehaztugabez beteta dago: "Indartu", "aztertu", "sustatu"... Anbiguotasun intentzionatu bat bilatu nahi da, eta horri adierazlerik eza gehitu behar zaio, denbora igaro ondoren betetze mailaren balantze xehatua egin ez dadin.

Neurri zehatzak azpiegitura handiei eta enpresentzako dirulaguntzei buruzkoak eta Plana sinatzen dutenentzat diseinatzen direnei buruzkoak baino ez dira.

1.7. Patronalak beto eskubidea du elkarrizketa sozialean

Elkarrizketa sozialaren sistemak aukera ematen dio patronalari bere interesei kalte egingo dien akordio orori betoa jartzeko. Prekarietatea ezabatzea eta lan-baldintzak duintzea edozein gobernuaren lehentasunetako bat izan beharko litzateke, eta, horretarako, patronalaren interesei aurre egin beharko lieke.

Enpleguaren arazoei elkarrizketa sozialaren barruan behin eta berriz ekiteak mesede egiten dio patronalari, bere interesen aurka doan edozein hobekuntza blokeatzeko aukera ematen baitio.

1.8. Enplegu Planaren lehentasunak patronalak ezartzen ditu

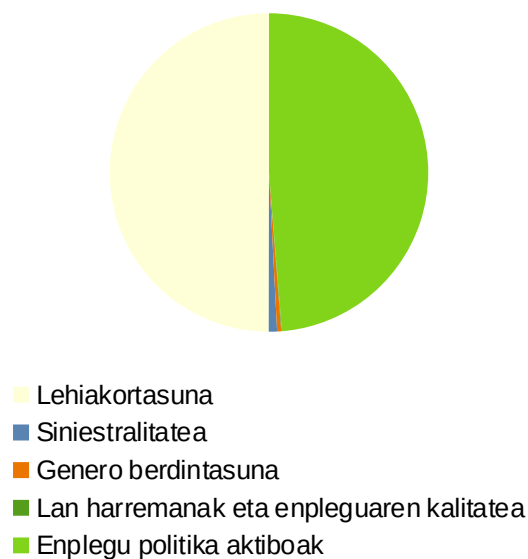
2025-2028 Enplegu Planak 552,7 milioi euroko aurrekontua du indarraldiko 4 urteetarako. Horietatik 276 milioi Planaren "lehiakortasuna" ataleko partidetara bideratzen dira. Partida horiek enpresentzako dirulaguntza eta laguntzetarako partidak dira, hainbat arrazoiengatik: ETEentzako laguntzak, I+G+b, eraldaketa digitala eta eraldaketa ekologikoa, eta abar.

Diru gehien bideratzen den hurrengo atala enplegu politika aktiboena da. Hau da, batez ere prestakuntzarekin, egiaztapenekin, lan orientazioarekin edo enplegu babestuen sustapenarekin zerikusia duten partidak. Enplegu politika aktiboetara 269 milioi euro bideratzen dira. Baina atal honetan aipatu behar da diru horren zatirik handiena estatuko diru kutxetatik datorren diru publikoa dela, eta helburu jakin baterako transferitzen den diru

publikoa dela, enplegurako prestakuntzarako, hain zuzen ere. Azken batean, transferitutako dirua da, kudeaketa marjina gutxi edo batere ez duena, Madrildik finkatutakoa baino haratago.

Aurrekontuaren gainerakoa "siniestralitatea" (4,7 milioi euro), "genero berdintasuna" (2,3 milioi euro) eta "lan harremanak eta enpleguaren kalitatea" (344.000 euro) ataletan banatzen da.

Lehentasun politikoak aurrekontuan zehazten dira, eta hemen argi daude: aurrekontuaren % 50 enpresen "lehiakortasunera" bideratzen da, eta soilik % 0,8 siniestralitatera eta % 0,4 genero berdintasunera. Aurrekontuaren gainerako zatirik handiena Estatutik transferitzen den dirua da, jada ezarritako helburu baterako.

1.9. Elkarriketa soziala AHTren alde

2025-2028 Enplegu Planaren hipokrisia erabatekoa da klimaren eta ingurumenaren krisiari dagokionez. Alde batetik, "bidezko trantsizio ekologikoaz" hitz egiten da, bai eta ingurumen arazoez eta klima aldaketaz ere. Baina "konpromiso estrategiko" gisa ezartzen dena AHT bezalako azpiegitura handien garapena da.

Gogoratu behar da, gainera, AHTren obretako erabateko esklabotasun eta prekarietate baldintzei buruz AHT Geldituk berriki egindako salaketa. Ulertezina eta guztiz kritikagarria da UGT eta CCOO sindikatuek negozio eredu horren aldeko apustua egiten jarraitzea, bertako lan baldintzei buruz ezer esan gabe.

Elkarriketa soziala beti egon da azpiegitura handien alde. Ez da ahaztu behar, besteak beste, Nafarroa 2012 Planean Sanferminen Museoa, Los Arcosko Zirkuitua edo Guendulaingo Plana diseinatu zituela.

Orain, azpiegitura handi horien aldeko apustua egiten jarraitzen da, ingurumen, ekonomia eta gizarte aldetik erabateko hondamedia badira ere. Azpiegitura hauen alde egotea, negozio interesetik soilik azaldu daiteke.

2. Elkarrizketa soziala politika publikoen pribatizazioan oinarritzen da

ELAren iritziz, elkarrizketa soziala politika publikoak pribatizatzean datza. Horretarako, edukiz hustu egiten dituzte beste organo batzuk, eta Elkarrizketa Sozialerako Kontseiluak erabakitzen duenaren mende jarri. Elkarrizketa Sozialerako Kontseilua sortu zuen 22/2014 Foru Legea Yolanda Barcinaren garaietako legea da, Ekonomia eta Enplegua Suspertzeko Akordioaren barruan jasotako ekimena. Akordio horren bidez, CEN, UGT eta CCOO sindikatuek 545,6 milioi euro banatu zituzten, eta Kontuen Ganberak salatu izan dituen irregulartasunak kontutan hartu gabe. ELAk uste du Elkarrizketa Sozialerako Kontseilua indargabetzea premiazkoa eta beharrezkoa dela.

ELAk ez du parte hartzen ez Nafarroako Enplegu Zerbitzuan, ez Nafarroako Lan Osasuneko Kontseiluan. Organo horietan parte hartzen ez duen sindikatu bakarra da ELA. Izan ere, bi organo hauek Elkarrizketa Sozialerako Kontseiluan erabakitakoaren mende daude, han hartzen baituzte erabakiak.

Illo horretan, gogoratu behar da ELAk ez duela Nafarroako Enplegu Zerbitzuan sartu nahi. Uxue Barkos buru zuen Gobernuak Enplegu Zerbitzuaren parte hartzea handitu zuen, eta parte hartzeko irizpidea aldatu zuen ELA eta LAB sindikatuak Kontseiluan sartu ahal izateko. ELA izan zen SNE-NLren Kontseiluan sartzeari uko egin zion bakarra, Gobernuaren mugimendu horrek ez zuelako SNE-NLren funtzionamendua aldatu nahi, makillatu baizik. Horrela, Nafarroako Enplegu Zerbitzuaren Gobernu Kontseilua UGT, CCOO eta LABen parte hartzearekin eratu zen.

Bestalde, 2018ko abenduan, ELAk eta LABek Nafarroako Lan Osasuneko Kontseilua uztea erabaki zuten, organoaren eraginkortasunik eza ikusita, eta UGTk, CCOOk eta Patronalak mutualitateen soberakinaz jabetzearekin ados ez geundela ikusita. Duela urte batzuk, LABek bere kabuz erabaki zuen organo horretara itzultzea, eta ELA ez dator bat erabaki horrekin. Argi dago Enplegu Planak Nafarroako Lan Osasuneko Kontseiluaren eskumenak usurpatu dituela, Lurralde Ordezkararen alde eginez eta mutualitateek baja komunaren kudeaketan botere handiagoa izateko atea irekiz. Horregatik guztiagatik, ELAk berretsi egin du Nafarroako Lan Osasunaren Kontseiluan parte hartzeari uko egin izana, edukirik gabeko organoa delako, eta erabaki garrantzitsuak, berriz, kontseilu horretatik kanpo negoziatzen eta erabakitzen direlako.

3. Gobernuaren politika antisozialak legitimatzen dira

Elkarrizketa soziala sinatzaileen onurarako diseinatuta dago. Ildo horretan, Nafarroako Gobernua da elkarrizketa sozialaren beste onuraduna, UGTk eta CCOOk politika antisozialak legitimatzea lortzen baitu (erreforma fiskala egiteari uko egitea, zerbitzu publikoetan gastu gutxiegi egitea, zainketen pribatizazioa, AHT...).

4. Nafarrorako gutxieneko soldata ezartzeko aukera ez da aipatu ere egiten

ELA, LAB, ESK, Steilas, Etxalde eta Hiru sindikatuek dinamika bat jarri dute martxan Nafarroak gutxieneko soldata propioa izan dezan. Alde batetik, Herri Ekimen Legegile bat erregistratu da, eta, bestetik, ELAk eta LABek lanbide arteko akordio proposamena egin dute, Espainiako Estatuko gutxieneko soldata oso baxua delako eta Nafarroako egitura sozioekonomikoari eta langile klasearen beharrei erantzuten ez dielako.

Bada, Lanbide arteko Akordioaren negoziazio mahaia sortzeko bilerara, CEN patronalaz gain, UGT eta CCOO sindikatuak ere deituta zeuden, eta hiru erakunde horietako bakar batek ere ez zuen parte hartu, Nafarroarentzat gutxieneko soldata propioa sortzeko aukerari betoa jarritz, nahiz eta pertsona askoren bizi baldintzak hobetuko zituen.

CENek langileak ustiatzeko aukerak erabat irekita jarraitzea nahi du, beren negozio eredu baldintza prekarioetan oinarritzen dela frogatuz. Are ulergaitzagoa da UGTren eta CCOOen ezezkoa, kontuan hartuta EAEn gai hori bera negoziatzeko prest daudela. Hau da, UGTk eta CCOOk gutxieneko soldata hobetzeko borondatea dute EAEn, baina ez Nafarroan.

Enplegu Planak ez du aipatu ere egiten Nafarroarako gutxieneko soldata ezartzeko aukera, eta horrek berriro erakusten du elkarrizketa sozialak ez duela eraginkortasunik lan baldintzak eta bizi baldintzak hobetzeko.

5. Elkarrizketa sozialaren iragan iluna

5.1. Balio ez duten enplegu planak egiten jarraitzen dute 2.000 milioi baino gehiago gastatu ondoren

1998tik sei Enplegu Plan onartu dituzte Nafarroako Gobernuak, CEN, UGT eta CCOOk. Lehena 1999-2001 urteetarako, bigarrena 2002-2004 aldirako (417,1 milioi euroko aurrekontua), hirugarrena 2005-2007rako (431,6 milioi), laugarrena 2009-2012rako (luzapena 2013rako eta 2014rako) (43,4 milioi euro), bosgarrena 2021etik 2024rako (701,7 milioi euro), eta seigarrena, otsail honetan onartutakoa, 552,7 milioi euroko aurrekontuarekin.

Enplegu Plan horiekin guztiekin, 2.000 milioi euro baino gehiago jarri dira CEN patronalaren eta UGT eta CCOO sindikatuen esku. Are gehiago, horri gehitu beharko litzaizkioke eragile horiek berek adostutako beste plan batzuk, hala nola Nafarroa 2012 Plana edo Moderna Plana.

Gainera, gogoratu behar da Kontuen Ganberak elkarrizketa sozialarekin lotutako elementuak fiskalizatu dituen guztietan irregulartasunak agertu direla.

Orain arte sinatutako enplegu planetako bat ere ez da eraginkorra izan. Enplegu plan horiek sinatzea ez da ulertzen sinatzaileek irabazten duten botere kuota, kudeatzeko esleitzen zaien diru publikoa eta beren finantzaketarako jasotzen duten dirurik gabe.

5.2. Elkarrizketa sozialak ez ditu konpontzen langile klasearen arazoak

Langile klaseak ez du elkarrizketa sozialaren beharrik, CENek, UGTk eta CCOOk behar dute. Horren erakusgarri da Estatuko araudiak (30/2015 Legea) enplegurako prestakuntzarako dirulaguntzak emateko irizpidea aldatu zuenean gertatu zena.

Ordura arte, CENen, UGTren eta CCOOen artean banatzen zituzten enplegurako prestakuntza emateko dirulaguntzak. Baina lege horrek ezarri zuen dirulaguntza horiek lehia irekiaren bidez eman behar zirela, hau da, parte hartzeko baldintzak betetzen dituen edozein erakundek parte har dezakeen lehiaketa baten bidez.

Beraz, CEN, UGT eta CCOO sindikatuei dirulaguntzak esleitzea bermatzen zuen lehia formula eskusiboarekin jarraitzea ezinezkoa zenez, Nafarroako Gobernuak aldebiko hitzarmenak bultzatu zituen Nafarroako Enplegu Zerbitzuaren eta hiru erakunde horien artean.

Zehazki, 2015ean, Nafarroako Enplegu Zerbitzuak aldebiko 23 hitzarmen egin zituen gutxienez CENekin eta UGT eta CCOO sindikatuekin.

Horren ondorioz, UGTko eta CCOOko 120 pertsona inguruk beren soldata (osoa edo zati bat) kobratu zuten hitzarmen horien bidez jasotako dirulaguntzetatik, hau da, altxor publikotik. ELAk gai honetan egindako salaketak erabakigarriak izan ziren Uxue Barkos buru zuen Gobernuak hitzarmen horiek ezabatzeko.

6. Ondorioak

1. Elkarrizketa soziala ez da eraginkorra langileen eta enpleguaren arazoak konpontzeko. Eredu horrek porrot egin du, eta ez du prekarietatea saihestu. Elkarrizketa sozialaren eremuan diseinatutako politikek ez dute balio langileen arazoak konpontzeko: pobrezia areagotzea, prekarietatea, laneko ezbeharrak, desberdintasuna, Administrazioako behin-behinekotasuna, etab. Enpleguaren errealitateak agerian uzten du elkarrizketa sozialaren politiken porrota.
2. Nafarroan, elkarrizketa soziala sare opakua izan da, non finantzaketa publikoa trukatzeko bake sozialagatik, eta non gobernuen politikak legitimatzen ziren. Nafarroako Gobernuak (PSN, Geroa Bai eta Contigo-Zurekin) erregimenaren irizpide antidemokratikoak berreskuratzea erabaki du UGT eta CCOO sustatzeko, Sanzen eta Barcinaren enplegu politika okerrenera itzuliz.

3. Elkarrietzeta sozialak, patronalari beto eskubidea emateaz gain, ez du zilegitasun demokratikorik, UGT eta CCOO ez baitira Nafarroako ordezkariaren % 50era iristen. Beharrezkoa da Elkarrietzeta Sozialaren Kontseilua indargabetzea. ELAk uko egin dio kontseilu horretako kide izateko eskubideari, eta desegitearen aldeko apustua egin du, politika publikoak Administrazioak egin ditzan.
4. 2025-2028 Enplegu Planak 552 milioi euroko aurrekontua uzten du CENen, UGTren eta CCOOen eskutan, enpleguaren benetako arazoei heldu gabe. Plan honen lehentasuna CENen interesak betetzea da, "lehiakortasunerako" aurrekontuaren % 50 banatzen baitu, eta horrek enpresei dirulaguntzak eta laguntzak ematea dakar.
5. Siniestralliateari aurre egitea ez da lehentasuna. CEN, UGT eta CCOO eraginkorra ez den Prebentzio Lurralde Ordezkariaren figura kontsolidatzea erabaki dute mutuei baja traumatologikoen tratamendurako bidea irekitzearen eta patronalaren kontrola areagotzearen truke. ELAk Nafarroako Gobernuari ondorengoa exijitzen dio:
 - Mutuek jatorri traumatologikoko baja komuneko prozesuetan esku hartzeko hitzarmenak sinatzeari uko egitea, Nafarroako Parlamentuaren 2023ko irailaren 28ko Ebazpena betez.
 - Zehaztu dezala Osasunbideak lanbide gaixotasunak artatzeko bere gain hartutako gailak.
 - Mutuak osasun eta gizarte babeseko sistema publikoan sar daitezela bultzatzea, Osasunari buruzko 14/1986 Lege Orokorraren azken xedapenetako hirugarrenaren arabera.
6. Ez dira jorratzen generoaren araberako desberdintasunen kausak, eta, beraz, ezinezkoa da horiei aurre egitea, baina beste figura bat sortzen da, berdintasun agentearena, UGT eta CCOO finantzatzen jarraitzeko.
7. Ekologikoki, sozialki eta ekonomikoki hondamendia diren azpiegitura handien alde egiten jarraitzen da, hala nola AHTren alde. Bien bitartean, Planean "greenwashing" egiten da larrialdi klimatikoaz eta trantsizio ekologikoaz hitz eginez.

www.ela.eus

ELA
EUSKAL SINDIKATUA